

Aktuellt från KEMI

Nr 1 | 2009 | Kemikalieinspektionen

Utsläppen av kvicksilver kan minska i Sverige och i världen

Nu har världens länder enats om att förhandla fram en bindande global konvention till år 2013 för att minska kvicksilverutsläppen.

Och i Sverige införs ett generellt förbud mot kvicksilver den 1 juni 2009.

Läs mer på sidorna 6 och 7

Skyddet för barnen höjs

Lagstiftningen om kemikalier i leksaker kommer att skärpas. EU:s medlemsstater har kommit överens om ett nytt leksaksdirektiv som ersätter det tidigare, 20 år gamla, direktivet.

Läs mer på sida 3

Innehåll

Ledare	2
Skyddet för barnen höjs	3
Ny förordning för klassificering har trätt i kraft	4
Forum för informationsutbyte ska samordna tillsynen i EU	4
I år kontrolleras Reach och registreringsplikten	5
Global heltäckande konvention för kvicksilver år 2013	6
Export av kvicksilver från EU förbjuds år 2011	6
Generellt svenskt förbud mot kvicksilver i sommar	7
Nya EU-regler för bekämpningsmedel på väg	8
Nio ämnen för Stockholmskonventionen	9
Krav på åtgärder efter regional inspektion	9
Bilagor i Kemi:s föreskrifter om bekämpningsmedel uppdateras	9
Halten bly i smycken var för hög	10
Dom om tvättmedel står fast	10
Internationellt utbildningsprogram bistår länder i Sydostasien, Afrika och östra Europa	11
I år kontrolleras poolkemikalier	12

Nya regler för bekämpningsmedel har godkänts av EU

Europaparlamentet godkände den 13 januari 2009 nya regler för växtskyddsmedel.

Läs mer på sida 8

Global kunskap om ämnen i varor behövs

FÖRHÖJDA HALTER BLY, som har visat sig vara särskilt skadligt för hjärnans utveckling, uppmättes nyligen i blodet hos en grupp nigerianska skolbarn. I barnens klassrum hängde svarta tavlor som svärtats med bly från uttjänta bilbatterier.

BRIST PÅ INFORMATION och kunskap om farliga ämnen i varor bidrar till ett av våra största miljö- och hälsoproblem i världen. Även om kunskapen om många kemiska ämnen är hög finns det idag inget enkelt system att sprida informationen. Detta gör att både människa och miljö utsätts för onödiga risker, särskilt i de delar av världen där kemikalielagstiftningen inte har kommit lika långt som i EU.

PROBLEMET MED BRIST PÅ INFORMATION om ämnen i varor berör oss alla, eftersom handeln med varor blir allt mer global och varorna flödar fritt mellan länderna.

EU:S NYA KEMIKALIEFÖRORDNING Reach har kommit en bra bit på väg, men fortfarande finns det mer att göra för att förtydliga lagstiftningen när det gäller information om särskilt farliga ämnen i varor. Sverige arbetar tillsammans med fem andra EU-länder med att få till ett sådant förtydligande, men en förändring kan ta ytterligare några år.

VI MÅSTE OCKSÅ ARBETA GLOBALT och hitta vägar för att stärka skyddet för vår exponering av kemiska ämnen i varor. Detta är viktigt både för vårt eget skydd i EU men också för att bistå med kunskap till de länder i

Foto: Anette Andersson

världen där brist på information om de kemiska ämnena leder till stort mänskligt lidande och skador på både djur och natur.

NÄR JAG FÖR några veckor sedan fick tillfälle att delta i ett internationellt möte i Genève, som den svenska regeringen varit en av initiativtagarna till, visade deltagare från hela världen upp ett brinnande engagemang för frågan om informationsbehovet kring kemiska ämnen i varor. Efter tre mycket intressanta dagar fick vi fram ett underlag till ett förslag som ska presenteras inför ett högnivåmöte i maj mellan regeringar, internationella miljöorganisationer och ytterligare organisationer från hela världen, som alla deltar i den globala kemikaliestrategin SAICM.

DEN SVENSKA REGERINGEN kommer att föreslå att SAICM tillsätter en arbetsgrupp som tar fram en hållbar strategi för hur den globala informationen om kemikalier i varor ska öka. När jag tänker på det brinnande engagemang som jag mötte i Genève har jag stora förhoppningar om en fortsatt stark process.

ETHEL FORSBERG
GENERALDIREKTÖR FÖR KEMI

Det här är KemI

Kemikalieinspektionen (KemI) är en central tillsynsmyndighet för kemikaliekontrollen i Sverige och ansvarig för miljö kvalitetsmålet Giftfri miljö.

Aktuellt från KemI

kommer ut fyra gånger per år och är kostnadsfri. Prenumeration via e-post (PDF-fil) på www.kemi.se Papperstidning beställs via kemi@cm.se Best.nr 510 922

Redaktör och ansvarig utgivare:

Kristina Falk
kristina.falk@kemi.se
Tel. 08-519 41 273

Adress:

Kemikalieinspektionen
Box 2
172 13 Sundbyberg
Växel: 08-519 41 100
Fax: 08-735 76 98
Webbplats: www.kemi.se
E-post: kemi@kemi.se
E-post till KemI-anställda:
fornamn.efternamn@kemi.se

Biotechniska produkter

Tel. 08-519 41 122
Må-fr 9.00–11.00

Växtskyddsmedel

Tel. 08-519 41 333
Må-fr 9.00–11.00

Allmänkemikalier

Tel. 08-519 41 111
må-fr 13.00–15.00

Produktregistret

Tel. 08-519 41 183
må-fr 9.00–11.00
och 13.00–15.00

Skyddet för barnen höjs

EU-reglerna för kemikalier i leksaker kommer att skärpas väsentligt. EU:s medlemsländer kom nyligen överens om ett nytt direktiv för leksaker som ska ersätta de äldre reglerna.

Kunskapen om att barn har en ökad känslighet för kemikalier har uppmärksamats vid flera tillfällen under de senaste åren. Men lagstiftningen för barnens leksaker har inte hängt med i utvecklingen. I över 20 år leksakerna reglerats av samma regler. Men nu ska reglerna skärpas.

– EU:s medlemsstater har kommit överens om ett nytt leksaksdirektiv och Sverige har varit tongivande i förhandlingarna. Även om vi inte fick med precis allt vi ville är skärpningen av dagens regler en klar framgång i arbetet för att öka säkerheten för barnen, säger Ulla Falk på Kemikalieinspektionen.

Publiceras i EUT

Inom kort publiceras direktivet i den Europeiska unionens officiella tidning, EUT. Från det datum som direktivet publiceras har medlemsländerna 1,5 år på sig att införa de generella reglerna om leksaker i sina nationella lagstiftningar.

Reglerna om kemikalier i det nya direktivet träder i kraft fyra år efter publiceringen, för att företagen ska ha tid att ställa om produktionen.

– Det är fortfarande oklart exakt när direktivet kommer att publiceras, men vi räknar med att det sker inom en snar framtid, säger Ulla Falk.

Cancerframkallande ämnen förbjuds i tillgängliga delar

Reglerna innebär bland annat att ämnen som klassats som cancerframkallande, arvsomskadande eller reproduktions-

störande förbjuds i de delar av leksaken som är tillgängliga för barnen. 55 allergiframkallande doftämnen förbjuds också, medan 11 allergiframkallande doftämnen (som är tillåtna i kosmetika) får finnas i leksakerna. – Men när dessa doftämnen finns i leksaker måste det finnas en varning på leksaken eller förpackningen som informerar om vad det är för ämne som doftar.

Gränsvärden för 19 metaller

Det nya leksaksdirektivet kommer också att innehålla gränsvärden för hur mycket av 19 olika

metaller som får läcka ut från en leksak.

– För arsenik, kadmium, 6-värd krom, bly, kvicksilver och organiskt tenn är dessa gränsvärden hälften av vad som anses vara säkra värden, eftersom metallerna är mycket farliga. Dessa metaller får inte vara avsiktligt tillsatta till något material, men det kan finnas resthalter av dem och då får de inte läcka mer än vad gränsvärdena anger.

För mer information kontakta Ulla Falk tel 08-519 41 107

Ny förordning för klassificering har trätt i kraft

Den 20:e januari började den nya klassificeringsförordningen, CLP, för klassificering, märkning och förpackning av kemiska ämnen och blandningar att gälla i EU.

För att företagen ska kunna anpassa sig till de nya reglerna införs CLP (Classification, Labeling and Packaging), stegvis under en övergångsperiod.

Senast den 1 december 2010 måste alla företag ha klassificerat sina ämnen enligt CLP när det gäller ämnen och senast den 1 juni 2015 när det gäller blandningar. CLP gäller parallellt med EU:s ämnes- och preparatdirektiv (införda i Keml:s föreskrifter KIFS 2005:7) fram till och med 1 juni 2015.

Mer information om den nya klassificeringsförordningen finns på: www.kemi.se och på www.msbmyndigheten.se

Ett faktablad om klassificeringsförordningen, best. nr. 510 917, kan beställas från CM Gruppen. Kontaktinformation finns på sida 11.

Klassificeringsförordningens faropiktogram

Forum för informationsutbyte ska samordna tillsynen i EU

Ett Forum för informationsutbyte i frågor om tillsyn över kemikalieförordningen Reach och klassificeringsförordningen CLP har inrättats vid den Europeiska kemikaliemyndigheten, ECHA. Nyligen inleddes arbetet med det första EU-samordnade tillsynsprojektet av Reach.

Alla medlemsstater i EU måste vara representerade i Forum, enligt kemikalieförordningen Reach. Sveriges representant, Karin Thorán, ser flera fördelar med att Forums arbete med Reach-tillsyn har påbörjat.

– Hur länderna ska bedriva sin tillsyn är en fråga som inte kan beslutas på EU-nivå. Men när länderna träffas och gemensamt diskuterar olika tillsynsfrågor kan det leda till en ökad samsyn. Det är bra eftersom tillsyn på lika villkor i medlemsländerna kan motverka ojämna konkurrensvillkor inom EU, säger Karin Thorán.

Arbetsgrupper har bildats

Forums arbete startade i december 2007 och hittills har tre möten anordnats. Arbetet bedrivs

till stor del genom att arbetsgrupper med Forum-medlemmar och experter från EU och EES-länderna inrättas, och dessa får i uppdrag att ta fram underlag för diskussion eller beslut i Forum.

Tillsynsprojekt av Reach påbörjat

En arbetsgrupp har nyligen förberett det första EU-samordnade projektet om tillsyn av Reach och tagit fram en manual för hur inspektionerna kan genomföras och redovisas.

De allra flesta medlemsstaterna avser att delta i projektet, och under våren pågår ländernas förberedelser. Inspektionerna ska genomföras från mitten av 2009 och i slutet av året ska resultaten från hela EU sammanställas.

För mer information kontakta Karin Thorán tel 08-519 41 156

Forum för informationsutbyte

- Ska sprida goda rutiner och belysa problemställningar på medlemsstatsnivå.
- Föreslå, koordinera och utveckla harmoniserade tillsynsprojekt och gemensamma inspektioner.
- Samordna utbyte av inspektörer.
- Identifiera strategier, och bästa tänkbara metoder för tillsynen.
- Utveckla arbetsmetoder och verktyg för de lokala inspektörerna.
- Utveckla ett elektroniskt informationsutbyte.
- Samarbeta med industrin, och ta särskild hänsyn till de specifika behoven hos små och medelstora (SME) företag, inklusive internationella organisationer.
- Undersöka förslag till restriktioner för att bidra med råd om tillsyn.
- Ta fram gemensamma frågor och ta upp rapporter från medlemsstaterna avseende tillsyn.

I år kontrolleras Reach och registreringsplikten

I år inspekterar Keml ett 60-tal företag i Sverige som, enligt kemikalieförordningen Reach, har ett krav på sig att registrera sina ämnen eller ämnen i blandningar hos den Europeiska kemikaliemyndigheten, ECHA. Inspektionerna är Sveriges del av Forums första EU-samordnade inspektionsprojekt.

– Vi kommer att kontrollera att företagen har genomfört en förhandsregistrering eller en fullständig registrering, säger Cecilia Westöö, inspektör på Keml. Om inte registreringsreglerna i Reach har följts kan konsekvensen för företagen bli vissa påföljder.

– Om vi upptäcker att något företag inte har gjort någon förhandsregistrering eller registrering kommer vi att försäkra oss om att försäljning inte sker, till exempel genom att ge företaget ett försäljningsförbud. Keml kommer också anmäla misstanke om brott till polisen, säger Cecilia Westöö.

Skyldighet att registrera

Företag som tillverkar eller importerar ämnen eller ämnen i blandningar är skyldiga att registrera enligt Reach (om det inte finns ett särskilt undantag).

Men reglerna om registrering berör även nedströmsanvändare, dvs. den som använder ett enskilt ämne eller ett ämne i en blandning i sin industriella eller yrkesmässiga verksamhet.

– Nedströmsanvändaren ska inte registrera ämnen hos ECHA. Men om inte den registreringspliktige tillverkaren eller importören har gjort någon registrering får inte nedströmsanvändaren sälja ämnen eller ämnen i blandningar. Detsamma gäller distributörer.

Lämpliga kontrakt

Nedströmsanvändaren bör också se till att ha lämpliga kontrakt med sina leverantörer.

– Det är bra om de har kontrakt som försäkrar att de ämnen som levereras är förhandsregistrerade eller registrerade.

Även andra företag berörs av registreringsplikten.

– Det gäller företag som tillverkar eller importerar varor med ämnen som är avsedda att avges under normala eller rimligen förutsebara användningsområden och mängden av ämnet uppgår till ett ton per år.

För mer information kontakta
Cecilia Westöö tel 08-519 41 163

Registreringsplikten

Tillverkare och importörer ska enligt Reach registrera sina kemiska ämnen och ämnen i blandningar hos ECHA.

Företag som har förhandsregistrerat behöver inte göra någon fullständig registrering förrän senast den 1 december 2010, 1 juni 2013 och 1 juli 2018, beroende på mängd och farlighet.

Om företaget varken har förhandsregistrerat eller registrerat måste det upphöra med tillverkning eller import tills en fullständig registrering har lämnats in till ECHA.

Global heltäckande konvention för kvicksilver år 2013

Nu har världens länder enats om att förhandla fram en bindande global konvention till år 2013 för att minska kvicksilverutsläppen.

– Det här är en stor framgång för Sverige. Nu finns det förutsättningar för att vi på sikt ska kunna få ner halterna av kvicksilver i miljön. Sverige är beroende av att även andra länder minskar sina utsläpp eftersom kvicksilver kan spridas i luften och transporteras långt från utsläppskällan, säger Petra Ekblom på Keml.

Bindande åtgärder

Konventionen kommer bland annat att omfatta utsläpp från kolförbränning och industrier, avfallshantering samt handel och användning av kvicksilver.

– Det är mycket glädjande att världens länder äntligen har kommit överens om att det krävs bindande åtgärder. Redan år 2003 enades länderna om att kvicksilver är ett globalt problem som kräver internationella åtgärder, men då hade man olika åsikter om åtgärderna skulle vara frivilliga eller bindande.

För mer information kontakta
Petra Ekblom tel 08-519 41 223

Mer information finns på
www.kemi.se/kvicksilver

Global handel leder till utsläpp

Efter kolförbränning kommer de största utsläppen av kvicksilver globalt från metallframställning, bland annat från småskalig guldutvinning i utvecklingsländer. Ungefär 1000 ton kvicksilver per år går åt för denna användning och orsakar problem för miljön och de cirka tio miljoner människor som utsätts direkt för kvicksilvret, däribland många barn. Omkring 1000 ton kvicksilver används också årligen till nya produkter, trots att det i de flesta fall finns alternativ.

Export av kvicksilver från EU förbjuds år 2011

Exporten av kvicksilver från EU förbjuds den 15 mars 2011 enligt förordning (EG) nr 1102/2008.

Den 15 mars 2011 blir det förbjudet för EU-länderna att exportera kvicksilver. Samtidigt införs krav på att kvicksilver från klor-alkalianläggningar, samt kvicksilver som utvinns som biprodukt vid produktion av andra metaller och naturgas, ska bortskaffas på ett miljömässigt säkert sätt. Förutom metalliskt kvicksilver omfattas även cinnober, kvicksilver(I)klorid och kvicksilver(II)oxid, samt beredningar med minst 95 procent kvicksilver, av exportförbudet.

– Syftet med EG-förordningen är att förhindra tusentals ton

kvicksilver från att komma ut på den globala marknaden och spridas vidare till miljön och riskera människors hälsa, säger Petra Ekblom på Keml.

Svensk hjärtefråga

Utförsel av kvicksilver från Sverige är förbjudet sedan 1997. – Det har sedan länge varit en svensk hjärtefråga att få till stånd ett liknande EU-förbud, säger Petra Ekblom. USA inför exportförbud för kvicksilver 2013.

För mer information kontakta
Petra Ekblom tel 08-519 41 223

Kvicksilver är ett miljögift

Kvicksilver är ett av våra allra farligaste kända miljögifter och utgör ett hot mot både hälsan och miljön.

Trots att Sverige i snart 20 års tid har minskat utsläpp och användning av kvicksilver är föroreningssituationen fortfarande allvarlig och halterna i miljön fortsätter att öka.

Kvicksilver har framförallt negativa effekter på nervsystemet och dess utveckling. Den farligaste formen av kvicksilver är metylkvicksilver eftersom det överförs till fostret, passerar blod-hjärnbarriären och hämmar, troligen även vid låga halter, den mentala utvecklingen hos barn.

Generellt svenskt förbud mot kvicksilver i sommar

Ett generellt förbud mot kvicksilver, samt varor som innehåller kvicksilver, träder i kraft i Sverige den 1 juni 2009. Vissa undantag kommer att gälla.

Förbudet innebär att kvicksilver, kvicksilverföreningar samt beredningar inte får släppas ut på den svenska marknaden, användas eller yrkesmässigt föras ut från landet. För kvicksilver i varor gäller samma regler bortsett från förbudet mot användning.

– Om varorna redan har tagits i bruk gäller inte något förbud mot användning, däremot får varan inte överlåtas vidare, dvs. släppas ut på marknaden eller föras ut från Sverige. Den får inte heller fyllas på med nytt kvicksilver, säger Ulla Falk på Keml.

När det gäller utförelse av kvicksilveravfall kommer reglerna sannolikt att förändras tills förordningen träder i kraft den 1 juni 2009.

Vissa undantag

Vissa användningar som idag omfattas av gemensamma EG-regler kommer att undantas från det generella kvicksilverförbudet, till exempel ljuskällor och andra elektriska och elektroniska produkter, batterier och fordon. I Keml:s föreskrifter, KIFS, kommer ett antal tidsbegränsade undantag att beskrivas, för exempelvis analyskemikalier, vissa instrument och utrustningar samt viss amalgamanvändning.

Dispens kan i enskilda fall prövas av Keml.

För mer information kontakta Ulla Falk tel 08-519 41 107

Lågenergilampor omfattas av RoHS

Ett av undantagen från det generella svenska förbudet gäller lågenergilampor och lysrör.

Lågenergilampor och lysrör undantas därför att de omfattas av harmoniserade regler genom RoHS-direktivet (2002/95/EG RoHS), som anger tillåtna halter kvicksilver i lamporna. Rekommendationer om hur lågenergilampor bör hanteras om de går sönder finns på www.kemi.se

För mer information kontakta Göran Gabling tel 08-519 41 169

I Sverige är kvicksilverhalterna i vanliga fiskarter i dag ofta så höga att gravida kvinnor får rådet att inte äta till exempel abborre, gädda eller gös mer än 2-3 gånger per år för att undvika negativa effekter på fostret.

Nya EU-regler för bekämpningsmedel på väg

Europaparlamentet godkände den 13 januari 2009 nya regler för växtskyddsmedel. Det innebär bland annat att skyddsnivån för människors hälsa och miljö höjs i hela EU.

– På flera väsentliga områden stämmer de nya reglerna överens med tidigare svenska regler, säger Peter Bergkvist på Keml.

Det är dels en ny EG-förordning om godkännande av växtskyddsmedel, dels ett nytt EG-direktiv om hållbar användning av bekämpningsmedel som parlamentet beslutade om. De båda regelverken ska formellt antas av rådet under våren och troligtvis börja gälla tidigast 2011.

Nuvarande direktiv ersätts

Den nya förordningen om växtskyddsmedel ska ersätta det nuvarande växtskyddsmedelsdirektivet (91/414/EEG) och syftar bland annat till att höja skyddsnivån och göra processen för godkännande av växtskyddsmedel effektivare.

– Förordningen innebär också att den så kallade substitutionsprincipen införs, dvs. att i möjligaste mån ersätta problematiska medel med andra säkrare medel eller metoder. Dessutom införs ett system som innebär att Europa delas in i tre zoner, inom vilka länderna ges viss frihet att ta hänsyn till nationella förhållanden när man beslutar om ett godkännande. Särskilt farliga ämnen kommer inte att kunna godkännas enligt den nya förordningen.

Gemensamma regler

Det nya direktivet reglerar användningen av bekämpningsmedel (inledningsvis begränsat

till växtskyddsmedel) och bygger på gemensamma minimiregler. Bland annat ställs krav på medlemsstaterna att införa nationella handlingsplaner för att minska riskerna med bekämpningsmedel. Direktivet ska vara infört i nationella regler i början av 2011. För svensk del innebär det till stor del att befästa de åtgärder som redan tillämpas. Jordbruksverket, Keml och Naturvårdsverket har överlämnat ett förslag till regeringen om en sådan nationell handlingsplan.

För mer information kontakta Peter Bergkvist tel 08-519 41 209

Läs mer på www.kemi.se

Godkännanden löper ut

Vid utgången av år 2009 löper ett antal godkännanden för biocidprodukter ut. Godkännandena måste förnyas för att produkterna ska få fortsätta att saluföras och användas. Ansökningar om förnyat godkännande måste ha inkommit i början av 2009 för att Keml ska hinna pröva dem i tid.

Ansökningsavgift ändras

Den 2 februari 2009 ändrades avgifterna för ansökan om godkännande för nya växtskyddsmedel, genom att förordning (2008:1408) om ändring i förordningen (1998:942) om kemikalieavgifter m.m. träder i kraft. Ändringen innebär bland annat särskilda avgifter för prövning.

Revidering av RoHS-direktivet pågår

Kommissionen har lämnat förslag till revidering av RoHS-direktivet (2002/95/EG RoHS).

Man föreslår bland annat att medicintekniska produkter samt övervaknings- och kontrollutrustning ska omfattas av RoHS.

Förslaget innehåller också en prioriteringslista över ytterligare farliga ämnen som kan bli aktuella att reglera i elektriska och elektroniska produkter. Kommissionen föreslår även en uttömmande lista med produkter som omfattas av RoHS-direktivet samt CE-märkning av produkter som lever upp till direktivets krav. Beslut om revidering av RoHS kommer att förhandlas under 2009/2010 och beslut tas gemensamt av rådet och parlamentet.

För mer information kontakta
Göran Gabling tel 08-519 41 169

Nio ämnen för Stockholmskonventionen

I maj 2009 kommer upptag av nio nya ämnen att diskuteras på Stockholmskonventionens partsmöte i Genève.

Syftet med Stockholmskonventionen är att genom förbud eller begränsningar av till exempel tillverkning och utsläpp, skydda hälsa och miljö mot långlivade organiska föroreningar, POPs (Persistent Organic Pollutants). I dagsläget omfattar konventionen tolv ämnen.

För mer information kontakta
Maria Delvin tel 08-519 41 270
Mer information om Stockholmskonventionen finns på www.kemi.se

Nio POPs-ämnen för diskussion i maj 2009

- pentabromodifenyleter (pentaBDE)
- klordekon
- hexabrombifenyl
- lindan
- perfluoroktansulfonat (PFOS)
- alfaHCH
- betaHCH
- pentaklorbensin (PeCB)
- oktabromdifenyleter (oktaBDE).

Bilagor i Keml:s föreskrifter om bekämpningsmedel uppdateras

Ändringsföreskriften KIFS 2009:1 uppdaterar bilagorna i Keml:s föreskrifter KIFS 2008:3 om bekämpningsmedel.

Ändringarna innebär att bilaga 3 uppdateras med tidpunkter då vidareförsäljning och

användning inte längre får ske i fråga om bekämpningsmedel vars godkännanden löper ut. I bilaga 6 redovisas nya beslut från Keml om s.k. off label-användning, dvs. tillåten användning trots att den inte omfattas

av godkännandet. Övriga bilagor har uppdaterats för att redovisa beslut om verksamma ämnen i bekämpningsmedel som fattats på EU-nivå.

Krav på åtgärder efter regional inspektion

73 företag i Hallands län inspekterades av Keml under förra året. 16 företag fick krav på åtgärder.

De inspekterade företagen tillverkar eller importerar kemiska produkter som släpps ut på den svenska marknaden.

Risk för allergi, felaktig information, avsaknad av tillstånd och avsaknad av svensk märkning var några av de problem som företagen uppvisade.

Ungefär 75 procent av inspektionerna avslutades direkt eller med påpekande. I övriga inspektioner var bristerna så stora att företagen ombads att redovisa

vilka åtgärder de tänkt vidta. Fyra av företagen hade så allvarliga brister att de anmäldes till åklararmyndigheten.

Snart inspekteras företag i Värmland

Under 2009 ska den regionala inspektionsomgången genomföras i Värmlands län. Drygt 40 företag i regionen kommer att inspekteras.

Bland annat företagens rutiner för kemikaliekontroll, produktinformation (säkerhetsdatablad och märkning), anmälan till Keml:s produktregister samt tillstånd för överlåtelse av särskilt farliga produkter kommer att kontrolleras.

För mer information kontakta
Klas Lundgren tel 08-519 41 203
eller
Hadil Karim tel 08-519 41 319

Halten bly i smycken var för hög

25 av 100 smycken som Keml analyserade i ett inspektionsprojekt under förra året innehöll höga halter bly.

– Keml har i ett regeringsuppdrag lagt ett förslag på att Sverige verkar för ett förbud som innebär en haltgräns för smycken och accessoarer på 0,1 viktprocent bly. Att cirka 25 procent av de inspekterade smyckena innehöll mer än 0,1 procent bly är inte bra, säger Marcus Hagberg på Keml.

Oacceptabel hög halt

Ett smycke innehöll så mycket som 38 procent bly.

– Det är en helt oacceptabel hög halt.

Halten nickel i smyckena undersöktes också.

– Två smycken visade sig avge så höga nickelmängder att de bryter mot nickelreglerna. Keml har

polisanmält de ansvariga företagen, säger Marcus Hagberg.

Enkäter skickades ut

Keml skickade också ut enkäter till smyckesimportörerna. 34 importörer svarade.

– Huvuddelen av de företag som svarat på enkäten importerar produkterna till den svenska marknaden, ett fåtal fungerar även som tillverkare.

Företagen ställer krav

Det visade sig också att många av smyckesimportörerna ställer vissa krav på information från sina leverantörer.

– Det är endast två av företagen som har angett att de inte ställer några krav på att få veta innehållet i de produkter de köper in och sätter ut på den svenska marknaden. De övriga (cirka 94 procent) ställer någon typ av krav på sin leverantör för att få veta vad föremålen innehåller. Kraven kan se lite olika ut men de flesta kräver analysprotokoll och kravspecifikationer.

För mer information kontakta

Marcus Hagberg tel 08-519 41 159

Dom om tvättmedel står fast

Tvättmedel måste faromärkas om de bedöms som irriterande i EU-tester. Det fastställde miljödomstolen i augusti förra året.

Nu har miljööverdomstolen meddelat att man inte kommer att pröva ärendet. Miljödomstolens dom står alltså fast.

– Det var ett viktigt besked, eftersom det rör sig om produkter med bred konsumentanvändning, säger Per Bergman, chefsjurist på Keml.

Twisten började för snart fem år sedan när Keml gav fyra företag försäljningsförbud för ett 30-tal olika tvättmedelsprodukter för textiltvätt. Orsaken var att medlen saknade faromärkning trots att de enligt EU:s tester var irriterande och därför borde faromärkas.

Senast den 15 april 2009 måste tvättmedelsprodukterna ha faromärkta förpackningar om de ska få säljas i Sverige.

För mer information kontakta

Per Bergman tel 08-519 41 261

Internationellt utbildningsprogram bistår länder i Sydostasien, Afrika och östra Europa

För tredje året i rad arrangerar Keml en kurs om kemikaliekontroll för tjänstemän på ministerier och centrala myndigheter i utvecklingsländer. I år har turen kommit till ett antal afrikanska länder.

– Keml lär ut grundläggande element och principer i kemikaliekontrollen, säger Toini Berzins på Keml.

På kursen får deltagarna bland annat lära sig om hur kemikaliekontrollen kan utvecklas i hemlandet.

– Kursdeltagarna kommer till Keml med en projekttid om hur man kan förändra en del av hemlandets kemikaliehantering, säger Toini Berzins.

Projektarbete i hemlandet

Kursen består av två delar. Under den första treveckorsperioden och den mellanliggande sju månadersperioden får kursdeltagarna den handledning som de behöver för att kunna påbörja förändringsarbetet i hemlandet.

Mycket framgångsrik

Kursen avslutas med en uppföljningsdel på en vecka i något av deltagarländerna.

– Kursdeltagarna presenterar för oss sina resultat hittills och tillsammans diskuterar vi ige-

nom hur de kan gå vidare med sina projekt.

Framgångsrik

– Kursen har hittills varit mycket framgångsrik. Vi har under våra besök i deltagarnas hemländer sett små men tydliga tecken på att kemikaliekontrollen har börjat utvecklas, säger Toini Berzins.

90 utbildningsprogram

Kursen är en del av omkring 100 SIDA-finansierade utbildningsprogram under rubriken "International Training Programme, ITP. Under 2007 och 2008 hölls ITP-kurser för länder i Sydostasien. I år hålls de för ett antal afrikanska länder och under perioden september 2009 till maj 2010 ska utbildningsprogrammet erbjudas till länder i östra Europa.

– Länderna får ansöka om att delta i utbildningsprogrammet. Varje år tar vi in cirka 25 tjänste-

män från ministerier och centrala myndigheter som får gå utbildningen, säger Toini Berzins. Även deltagare från industrier och miljöorganisationer erbjuds deltagande i mån av plats.

För mer information kontakta Toini Berzins tel 08-519 41 140

PUBLIKATIONER

Årsredovisning 2008

Best.nr 510 919

Faktablad

Klassificering, märkning, förpackning

Best.nr 510 917

Broschyrer

Kemikalier i textilier

Best.nr 510 916

Presentationsbroschyr om Keml

Best.nr 510 894 (svenska)

Best.nr 510 915 (engelska)

Plansch

Nya faropiktogram för märkning

Best.nr 510 920

Beställ tryckta publikationer

CM Gruppen

Box 11093

161 11 Bromma

Ordertel: 08-50 59 33 35

Orderfax: 50 59 33 99

E-post: kemi@cm.se

Fritzes

säljer Keml:s föreskrifter (KIFS)

Ordertel: 08-690 91 90,

Orderfax: 08-690 91 91,

E-post: order.fritzes@nj.se

BEGRÄNSAD
EFTERSÄNDNING
Vid definitiv eftersändning
återsänds försändelsen med
nya adressen på baksidan

B Posttidning

Returadress:
Kemikalieinspektionen
Box 2
172 13 SUNDBYBERG

I år kontrolleras poolkemikalier

Försäljningen av poolkemikalier ökar. Därför inspekterar Kemli i år ett 20-tal företag som tillverkar eller importerar poolkemikalier.

– Vi kontrollerar att kemikaliernas förpackningar ger rätt information om innehållet, säger Cecilia Westöö, inspektör på Kemli.

Poolkemikaliernas produktinformation i form av förpackningsmärkning och säkerhetsdatablad kommer att kontrolleras samt förekomsten av barnskyddande förslutning.

– Bland annat kommer vi att kontrollera förpackningsmärkningarna med avseende på faromärkning och förekomsten av kännbar varningsmärkning, säger Cecilia Westöö.

Frätande i koncentrerad form

Poolkemikalier innehåller bland annat pH-justeringsmedel, desinfektionsmedel, antimögelmedel, flockningsmedel, rengöringsmedel och doftmedel.

– Det är mycket viktigt att företagen har en korrekt märkning på förpackningarna eftersom medlen har visat sig vara frätande i koncentrerad form.

Hela norden inspekteras

Inspektionerna pågår under perioden februari till april och är en del av ett större tillsynsprojekt tillsammans med Danmark, Norge, Finland och Island. Danmark har det övergripande projektansvaret.

För mer information kontakta
Cecilia Westöö tel 08-519 41 163

Poolkemikalier innehåller bland annat pH-justeringsmedel, desinfektionsmedel, antimögelmedel, flockningsmedel, rengöringsmedel och doftmedel.